

Zadanie 2.5. Badanie pozostałości środków ochrony roślin w ramach urzędowej kontroli ich stosowania

Okres realizacji: 2015-2020

Wykonawcy: dr Artur Mischczak, mgr Piotr Sikorski, mgr Joanna Kicińska, mgr Krzysztof Rudziński, dr Jolanta Szymczak, Teresa Bil, mgr Jadwiga Czajkowska, Katarzyna Gręda, mgr Rafał Pejski, mgr Katarzyna Zagibajło, mgr inż. Ewelina Szustakowska, mgr inż. Anna Markowicz, mgr inż. Ilona Kuśmierska, Alicja Kaźmierczak, Agnieszka Trocha.

Cel badań:

Celem zadania jest kontrola prawidłowości stosowania środków ochrony roślin, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapobieganie wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka [ustawa z dnia 8 marca 2013 o środkach ochrony roślin (Dz.U. poz. 455 z późn. zm.) i ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2010 nr 136 poz 914 z późn. zm.)] oraz Rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 i Rozporządzeniem (WE) nr 396/2005.

Opis zrealizowanych prac:

Obiektami badań było 39 rodzajów upraw lub ich grup – 9 sadowniczych, 20 warzywnych oraz 10 rolniczych. Próbkami do badań, zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem, pobierali pracownicy Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a następnie dostarczali je do laboratorium. Ogółem dostarczono do badań monitorowych 1089 próbek produktów rolnych, w tym: 289 prób owoców, 352 próby warzyw oraz 448 prób z upraw rolniczych.

Ogółem w przebadanych próbach stwierdzono: w 464 próbach, czyli w 42,6% ogółu analizowanych nie wykryto obecności pozostałości środków ochrony roślin; w 601 próbach, czyli w 55,2% wykryto pozostałości pozostające poniżej najwyższych dopuszczalnych pozostałości (NDP), wśród nich – 130 prób zawierało nieprawidłowe środki (11,9%) ze względu na aktualnie zarejestrowane przez MRiRW dla danych upraw, a w 2,2% ogólnej liczby próbek, czyli w 24 próbach, stwierdzono przekroczenia NDP ustalone zgodnie z Regulacją Komisji Europejskiej i Rady nr 396/2005. Stwierdzono, że w 19 spośród tych prób zawierało nieprawidłowe środki.

Wszystkie przypadki przekroczeń zostały zgłoszone zgodnie z procedurą systemu RASFF do Głównego Inspektoratu i odpowiednich wojewódzkich i terenowych oddziałów PIORiN.

W ramach współpracy z Mazowieckim WIOŚ zostały wykonane analizy prób wody. Ustalono punkty poboru prób: 16 miejsc obejmujących Wisłę i jej dorzecza z obszaru od Wilgi do Warszawy, z których periodicznie od końca czerwca do połowy grudnia dostarczono do analiz 86 prób. Próby analizowano przy użyciu chromatografu cieczowego z podwójnym detektorem masowym (LC-MS/MS) i akredytowanej na tym sprzęcie metody PB-02, obejmującej możliwość detekcji 95 pestycydów, z czułością co najmniej 0,01-0,05 µg/L. Badania zawartości pestycydów w nadesłanych próbach wody wykazały, że jedynie w 25%

prób nie wykryto analizowanych związków. W pozostałych próbach wykazano obecność 27 różnych pestycydów, przy czym 98% prób zawierało w sumie do 1 µg/L pestycydów, czyli mieściło się w kategorii A1 jakości wody, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Pozostałe dwie próby zawierały około 2 µg/L, co kwalifikowało te wody do kategorii A2.